

TV STAR

1. Prodaná nevěsta mě provází celý život

26.02.2024 TV STAR - PŘIPRAVIL JIŘÍ LANDA,
strana: 6

[Odkaz na originál](#)

Klíčová slova: divadla (2); moravskoslezského (2); Národního (2); Ostravě

Kateřina Kněžíková
OSLAVA 200 let
Bedřich Smetana

Přední sólistku pražského Národního divadla Kateřinu Kněžíkovou (41) uvidíme v záznamu současného nastudování Prodané nevěsty režisérky Alice Nellis. Konečně letošní dvojí výroční skladatele Bedřicha Smetany a navíc Rok české hudby jsou dobrým důvodem k setkání s pěvkyní.

* Jak byste představila divákům Prodanou nevěstu režisérky Alice Nellis?

Naše nastudování přináší divákům nový pohled na útvar komické opery. Bylo od začátku jasné, že Alice Nellis k dílu přistoupí osobitě a nebude se pohybovat v zajetých kolejích. Sama konstatovala, že přece nebude kopírovat to, co už zde bylo uvedeno několikrát. Někomu se to může zdát velice pošetilé, ostatním navýsost osvěžující. Snaží se přiblížit operu mladému divákovi bez nánosů operního patosu. Inscenace je o to komplexnější, že hrajeme divadlo na divadle. Třeba role Mařenky je díky tomu rozdělena mezi tři Mařenky. Je to asi to nejtěžší, s čím režisér může pracovat.

* Jakou hlavní myšlenkou vás režie zaujala?

Těch myšlenek je hned několik, ale jsou i takové, se kterými se neztotožňuji, ale věřím, že jako celek dávají smysl. Alice vkládala velký důraz na odstranění některých zkonstatovaných přístupů, to mě velice zaujalo. Mám ráda, když se mohu podívat na věc z jiné strany a pokusit se tu představu zhmotnit. Ostatně patří k mé práci přistupovat k dílu s otevřenou myslí a srdcem. A to se netýká jen režijního a hereckého přístupu, ale především i přístupu k hudební stránce věci. Odkrývat hudební souvislosti, oprašovat nánosy, uvědomovat si přitom tradici a vše zabalit do atraktivního balíčku pro diváka. Nejdůležitější však na všem je, aby dílo vznikalo v konsenzu a vzájemné diskusi. Alice mě moc potěšila, že vložila do pěvců i důvěru po stránce herecké. Tím pádem jsme se mohli na jevišti vyřádit dle svých představ. Nikdy však nešla proti hudbě, a tím si mě naprosto získala.

* Kdy jste vlastně roli Mařenky zpívala poprvé?

Na prknech **Národního divadla moravskoslezského** v **Ostravě** v roce 2015. Prožívala jsem to velice emotivně z několika důvodů. Nejenže jsem díky této inscenaci přehodnotila svou profesní cestu, ale po studiích jsem měla možnost v té samé inscenaci nastudovat roli Esmeraldy a po letech právě Mařenku. Bylo to pro mě nepopsatelné. Jako by se uzavřel kruh a já si splnila nejtajnější sen. V Ostravě. Tam se shodou okolností vždy udály zásadní kroky mé kariéry. První Mařenka, Rusalka, Julietta Bohuslava Martinů... Ráda bych zmínila jednu osobu, které velice vděčím za to, že právě tyto role mám v repertoáru a že mě pomohly zformovat do stavu, ve kterém se momentálně nacházím. Je to Eva Františáková, bývalá dramaturgyně **Národního divadla moravskoslezského**, která poprvé zasela semínko vydat se do vod českého repertoáru.

* Takže jste i coby divačka viděla poprvé Prodanou nevěstu v Ostravě?

Ano, v nádherném klasickém nastudování. Tato inscenace byla pro mou hudební cestu zcela určující. Ono samotné představení přispělo k tomu, že jsem se rozhodla vystudovat operní zpěv a věnovat se hudbě profesionálně. Do té doby jsem měla o své budoucnosti naprosto jinou představu. Dodnes si pamatuji, jak na mě celá mašinérie a kouzlo divadla zapůsobily a už nepustily.

* Která pěvkyně pro vás byla ideální představitelkou Mařenky?

Ideální představitelkou nejen role Mařenky, ale pro mě osobně každé role české operní literatury je Gabriela Beňačková. Osobní a osobnostní kouzlo, dokonalá technika a slovanská slza v hlase, to jsou atributy, kterými její hlas vždy naplňoval mou duši pocitem blaha. Vždy jsem jí věřila každé slovo, v jejím projevu není žádná faleš ani nic tuctového, a přitom se dotýká hloubky duše v tom nejobyčejnějším slova smyslu. Můj obrovský vzor.

* Jakou roli ze Smetanových oper byste si chtěla ještě zazpívat?

Tak dlouho jsem byla zrazována od Smetany, až jsem některé role vůbec nestihla realizovat. Je to především Katuška z opery

Čertova stěna, která mě velice mrzí. Ale jsou i další krásné role jiného hlasového oboru, kterým se už můžu věnovat. Kéž by se Smetana hrál víc. Moc ráda bych si na jevišti zazpívala Anežku ze Dvou vdov a Hedviku z Čertovy stěny. Mému srdci je však nejbližší role Mařenky. Je to má srdeční záležitost a pro mě velký svátek, když tento nádherný part mohu zpívat pod střechem naší zlaté kapličky.

* Připravujete se již na Libuši, v níž budete debutovat v rámci Pražského jara?

Libuši se poctivě učím, snažím se nasát hudební i mimohudební inspiraci k tomu, abych byla dobrou představitelkou této role. Člověka na jedné straně zavazuje a do určité míry i svazuje, když si uvědomí všechny souvislosti a samotnou plejádu pěvků, které se tohoto úkolu zhostily. Nechci příležitost zahodit a přistoupit k ní jako ke každé jiné roli. Na druhé straně bych si moc přála, aby mě i posluchače nesvazovaly konvenční postoje. V dnešní době různých nahrávek je těžké se zavděčit. Nicméně toto je úkol velký nejen z podstaty pěvecké. Těší mě a dodává mi jistotu, že je v mé pěvecké a představitelské schopnosti vložena důvěra a jistota v krásný výsledek.

* Navštívíte nějaká představení v rámci Roku české hudby?

Velice ráda bych se jela podívat na všechny smetanovské tituly do Ostravy. To je opravdu velký počín, který se plánoval několik let. Určitě se pojedu podívat na novou Rusalku do Brna a mě samotnou neminou mé vlastní oslavy v podobě koncertů, které jsou plánovány na celý rok.

* Pamatujete si na své první vystoupení v Národním divadle?

Rozhodně. Ještě při studiích na Pražské konzervatoři, myslím, že to byl pátý ročník, mě zavolali do Národního divadla na záskok do Prodané nevěsty pro roli Esmeraldy. Tu jsem pak zpívala i v inscenaci Ondřeje Havelky v Brně, která slaví snad sedmnáctou úspěšnou sezonu. Prodaná nevěsta je zkrátka titul, který mě provází od mých pěveckých začátků až dodnes.

* Jaké role na vás nejen v Národním divadle čekají?

Na začátku března tohoto roku bude mít premiéru nová inscenace opery Rusalka pod režisérským vedením SKUTR. Dirigentského postu se ujme Tomáš Netopil. V další sezoně mě čekají role jako Liška Bystrouška, Jenůfa, Káťa Kabanová, a tak to, co se mělo stát za doby covidové, se plně rozvine v dalších sezonách. Musím ale říci, že na poli koncertním toho bude mnohem víc než na divadelních prknech.

Opery na obrazovce k dvoustému výročí narození Bedřicha Smetany

ČT art, Ne 3. 3., 20.20

Braniboři v Čechách První opera Bedřicha Smetany v inscenaci Národního divadla v Praze z roku 1985. Libreto napsal Karel Sabina. Světovou premiéru měla 5. ledna 1866 v Prozatímním divadle. ČT art, Po 4. 3., 20.15 Prodaná nevěsta Nejpopulárnější česká komická opera o třech dějstvích na libreto Karla Sabiny. V aktuální inscenaci Národního divadla účinkují Kateřina Kněžíková, Richard Samek či Jiří Sulženko. Světovou premiéru měla 30. května 1866 v Prozatímním divadle. ČT art, Út 5. 3., 20.15 Dalibor Příběh msty, lásky a statečnosti ve filmovém zpracování z roku 1956. Libreto k opeře napsal Josef Wenzig. Světovou premiéru měla 16. května 1868 v Novoměstském divadle v Praze při příležitosti položení základního kamene Národního divadla. Operu dirigoval sám Bedřich Smetana. ČT art, St 6. 3., 20.15 Libuše Gabriela Beňačková v titulní roli slavnostní zpěvohry o třech jednáních na libreto Josefa Wenziga v představení Národního divadla v Praze z roku 1983. Opera byla poprvé uvedena při příležitosti otevření pražského Národního divadla 11. června 1881. ČT art, Čt 7. 3., 20.15 Dvě vdovy Televizní inscenace komické opery o bezstarostné Karolině a smutné Anežce podle libreta Emanuela Františka Züngela z roku 1978. Opera měla světovou premiéru 27. března 1874 v Prozatímním divadle. ČT art, Pá 8. 3., 20.15 Hubička Televizní inscenace opery z roku 1976. V pořadí šestá opera Bedřicha Smetany na libreto Elišky Krásnohorské měla světovou premiéru 7. listopadu 1876 v Prozatímním divadle v Praze. ČT art, So 9. 3., 20.15 Tajemství Komická opera na libreto Elišky Krásnohorské z nádvoří zámku v Litomyšli. Záznam byl pořízen v roce 2006. Světová premiéra byla 18. září 1878 v Novém českém divadle. ČT art, Ne 10. 3., 20.15 Čertova stěna Televizní ztvárnění opery na libreto Elišky Krásnohorské. Světová premiéra proběhla 29. října 1882 v Prozatímním divadle v Praze.

FOTO ARCHIV A PROFIMEDIA

Prodaná nevěsta (2022)

Dalibor (1956)

Libuše (1983)

Hubička (1976)

Čertova stěna (1973)

200 let

Bedřich
Smetana

Prodaná nevěsta mě provází celý život

Kateřina Kněžčíková

Přední sólistku pražského Národního divadla Kateřinu Kněžčíkovou (41) uvidíme v záznamu současného nastudování Prodané nevěsty režisérky Alice Nellis. Konečně letošní dvojí výroční skladatele Bedřicha Smetany a navíc Rok české hudby jsou dobrým důvodem k setkání s pěvkyní.

Jak byste představila divákům Prodanou nevěstu režisérky Alice Nellis?

Naše nastudování přináší divákům nový pohled na útvar komické opery. Bylo od začátku jasné, že Alice Nellis k dílu přistoupí osobitě a nebude se pohybovat v zasetých kolejkách. Sama konstatovala, že přece nebude kopírovat to, co už zde bylo uvedeno několikrát. Někomu se to může zdát velice pošetilé, ostatním navýsost osvěžující. Snaží se přiblížit operu mladému divákovi bez nánosů operního patosu. Inscenace je o to komplexnější, že hrajeme divadlo na divadle. Třeba role Mařenky je

díky tomu rozdělena mezi tři Mařenky. Je to asi to nejtěžší, s čím režisér může pracovat.

Jakou hlavní myšlenkou vás režie zaujala?

Těch myšlenek je hned několik, ale jsou i takové, se kterými se neztotožňuji, ale věřím, že jako celek dávají smysl. Alice vkládala velký důraz na odstranění některých zkosnatělých přístupů, to mě velice zaujalo. Mám ráda, když se mohu podívat na věc z jiné strany a pokusit se tu představu zhmotnit. Ostatně patří k mé práci přistupovat k dílu s otevřenou myslí a srdcem. A to se netýká jen režijního a hereckého přístupu, ale především i přístupu k hudební stránce věci. Odkrývat hudební souvislosti, oprašovat nánosy, uvědomovat si přítom tradici a vše zabalit do atraktivního balíčku pro diváka. Nejdůležitější však na všem je, aby dílo vznikalo v konsenzu a vzájemné diskusi. Alice mě moc potěšila, že vložila do pěvců i důvěru po stránce herecké. Tím pádem jsme se mohli na jevišti vyřádit dle svých představ. Nikdy však nešla proti hudbě, a tím si mě naprosto získala.

Kdy jste vlastně roli Mařenky zpívala poprvé?

Na prknech Národního divadla moravskoslezského v Ostravě v roce 2015. Prožívala jsem to velice emotivně z několika důvodů. Nejenže jsem díky této inscenaci přehodnotila svou profesní cestu, ale po studiích jsem měla možnost v té samé inscenaci nastudovat roli Esmeraldy a po letech právě

Mařenku. Bylo to pro mě nepopsatelné. Jako by se uzavřel kruh a já si splnila nejtajnější sen. V Ostravě. Tam se shodou okolností vždy udály zásadní kroky mé kariéry. První Mařenka, Rusalka, Julietta Bohuslava Martinů... Ráda bych zmínila jednu osobu, které velice vděčím za to, že právě tyto role mám v repertoáru a že mě pomohly zformovat do stavu, ve kterém se momentálně nacházím. Je to Eva Františková, bývalá dramaturgyně Národního divadla moravskoslezského, která poprvé zasela semínko vydat se do vod českého repertoáru. **Takže jste i coby divačka viděla poprvé Prodanou nevěstu v Ostravě?**

Ano, v nádherném klasickém nastudování. Tato inscenace byla pro mou hudební cestu zcela určující. Ono samotné představení přispělo k tomu, že jsem se rozhodla vystudovat operní zpěv a věnovat se hudbě profesionálně. Do té doby jsem měla o své budoucnosti naprosto jinou představu. Dnes si pamatuji, jak na mě celá mašinérie a kouzlo divadla zapůsobily a už nepustily.

Která pěvkyně pro vás byla ideální představitelkou Mařenky?

Ideální představitelkou nejen role Mařenky, ale

pro mě osobně každé role české operní literatury je Gabriela Beňačková. Osobní a osobnostní kouzlo, dokonalá technika a slovanská slza v hlase, to jsou atributy, kterými její hlas vždy naplňoval mou duši pocitem blaha. Vždy jsem jí věřila každé slovo, v jejím projevu není žádná faleš ani nic tuctového, a přitom se dotýká hloubky duše v tom nejobyčejnějším slova smyslu. Můj obrovský vzor.

Jakou roli ze Smetanových oper byste si chtěla ještě zazpívat?

Tak dlouho jsem byla zrazována od Smetany, až jsem některé role vůbec nestihla realizovat. Je to především Katuska z opery Čertova stěna, která mě velice mrzí. Ale jsou i další krásné role jiného hlasového oboru, kterým se už můžu věnovat. Kéž by se Smetana hrál víc. Moc ráda bych si na jevišti zazpívala Anežku ze Dvou vdov a Hedviku z Čertovy stěny. Mému srdci je však nejbližší role Mařenky. Je to má srdeční záležitost a pro mě velké

Opery na obrazovce

k dvoustému výročí narození
Bedřicha Smetany

ČT art, Ne 3. 3., 20.20

Braniboři v Čechách

První opera Bedřicha Smetany v inscenaci Národního divadla v Praze z roku 1985. Libreto napsal Karel Sabina. Světovou premiéru měla 5. ledna 1866 v Prozatímním divadle.

ČT art, Pn 4. 3., 20.15

svátek, když tento nádherný part mohou zpívat pod střechem naší zlaté kapličky.

Připravujete se již na Libuši, v níž budete debutovat v rámci Pražského jara?

Libuši se poctivě učím, snažím se nasát hudební i mimohudební inspiraci k tomu, abych byla dobrou představitelkou této role. Člověka na jedné straně zavazuje a do určité míry i svazuje, když si uvědomí všechny souvislosti a samotnou plejádu pěvkyní, které se tohoto úkolu zhostily. Nechci příležitost zahodit a přistoupit k ní jako ke každé jiné roli. Na druhé straně bych si moc přála, aby mě i posluchače nesvazovaly konvenční postoje. V dnešní době různých nahrávek je těžké se zavděčit. Nicméně toto je úkol velký nejen z podstaty pěvecké. Těší mě a dodává mi jistotu, že je v mě pěvecké a představitelské schopnosti vložena důvěra a jistota v krásný výsledek.

Navštívíte nějaká představení v rámci Roku české hudby?

Velice ráda bych se jela podívat na všechny smetanoské tituly do Ostravy. To je opravdu velký počin, který se plánoval několik let. Určitě se pojedou podívat na novou Rusalku do Brna a mě samotnou nemínou mé vlastní oslavy v podobě koncertu, které jsou plánovány na celý rok.

Pamatujete si na své první vystoupení v Národním divadle?

Rozhodně. Ještě při studii na Pražské konzervatoři, myslím, že to byl pátý ročník, mě zavolali do Národního divadla na záskok do Prodané nevěsty pro roli Esmeraldy. Tu jsem pak zpívala i v inscenaci Ondřeje Havelky v Brně, která slaví snad sedmnáctou úspěšnou sezonu. Prodaná nevěsta je zkrátka titul, který mě provází od mých pěveckých začátků až dodnes.

Jaké role na vás nejen v Národním divadle čekají?

Na začátku března tohoto roku bude mít premiéru nová inscenace opery Rusalka pod režisérským vedením SKUTR. Dirigentského postu se ujme Tomáš Netopil. V další sezoně mě čekají role jako Liška Bystrouška, Jenůfa, Kát'a Kabanová, a tak to, co se mělo stát za doby covidové, se plně rozvine v dalších sezonách. Musím ale říci, že na poli koncertním toho bude mnohem víc než na divadelních prknech.

Prodaná nevěsta (2022)

Dalibor (1956)

Libuše (1983)

Hubička (1976)

Čertova stěna (1973)

Prodaná nevěsta

Nejpopulárnější česká komická opera o třech dějstvích na libretto Karla Sabiny. V aktuální inscenaci Národního divadla účinkují Kateřina Kněžíková, Richard Samek či Jiří Sulženko. Světovou premiéru měla 30. května 1866 v Prozatímním divadle.

ČT art, Út 5. 3., 20.15

Dalibor

Příběh msty, lásky a statečnosti ve filmovém zpracování z roku 1956. Libreto k opeře napsal Josef Wenzig. Světovou premiéru měla 16. května 1868 v Novoměstském divadle v Praze při příležitosti položení základního kamene Národního divadla. Operu dirigoval sám Bedřich Smetana.

ČT art, St 6. 3., 20.15

Libuše

Gabriela Beňačková v titulní roli slavnostní zpěvohry o třech jednáních na libreto Josefa Wenziga v představení Národního divadla v Praze z roku 1983. Opera byla poprvé uvedena při příležitosti otevření pražského Národního divadla 11. června 1881.

ČT art, Čt 7. 3., 20.15

Dvě vdovy

Televizní inscenace komické opery o bezstarostné Karolině a smutné Anežce podle libreta Emanuela Františka Züngela z roku 1978. Opera měla světovou premiéru 27. března 1874 v Prozatímním divadle.

ČT art, Pá 8. 3., 20.15

Hubička

Televizní inscenace opery z roku 1976. V pořadí šestá opera Bedřicha Smetany na libreto Elišky Krásnohorské měla světovou premiéru 7. listopadu 1876 v Prozatímním divadle v Praze.

ČT art, So 9. 3., 20.15

Tajemství

Komická opera na libreto Elišky Krásnohorské z nádvoří zámku v Litomyšli. Záznam byl pořízen v roce 2006. Světová premiéra byla 18. září 1878 v Novém českém divadle.

ČT art, Ne 10. 3., 20.15

Čertova stěna

Televizní ztvárnění opery na libreto Elišky Krásnohorské. Světová premiéra proběhla 29. října 1882 v Prozatímním divadle v Praze.